

LE GOUVERNEMENT
DU GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG
Ministère de la Santé
et de la Sécurité sociale

Gemeinsam Äntwert vun der Madamm Ministesch fir Gesondheet a sozial Sécherheet, vun der Madamm Ministesch fir Gläichstellung an Diversitéit a vun der Madamm Ministesch fir Fuerschung an Héichschoul op d'parlamentaresch Fro n° 3536 vum 26. Januar 2026 vun der honorabeler Deputéierte Madamm Nancy Arendt.

- Firwat gëtt et zu Lëtzebuerg nach keen Aktiounsplang „Fraegesondheet“, a besteet d'Bereetschaft, esou en Aktiounsplang op de Wee ze bréngen?

Am Mäerz 2025 huet de Ministère de l'Égalité des genres et de la Diversité (MEGA) den nationalen Aktiounsplang (PAN) fir d'Gläichstellung tëscht Fraen a Männer presentéiert.

Dësen neie PAN fousst op dräi Prioritéiten :

- PRIORITÉIT 1 – Biergerlecht a politescht Engagement fërderen an ënnerstëtzen
- PRIORITÉIT 2 – Gläichheet an Diversitéit fërderen
- PRIORITÉIT 3 – D'Entwécklung vun enger méi egalitärer Gesellschaft ënnerstëtzen

D'Moosnamen am Beräich vun der Gesondheet falen ënnert d'Prioritéit 3.

Am Kader vum PAN engagéieren sech déi zoustänneg Ministère an Institutionen, d'Recht op Gesondheet an d'Gesondheet vu Fraen ze stäerken. Um Niveau vun der Gesondheidsdirektioun gëtt dëst ënner anerem duerch Sensibiliséierungsmoosnamen déi sech un d'Populatioun richten an Themen aus dem Beräich vun der Fraegesondheet ofdecke gemaach.

De PAN vum MEGA steet a enkem Zesammenhank mam nationale Plang fir d'Promotioun vun der affektiver a sexueller Gesondheet (SAS), deen ënnert der Responsabilitéit vun der Gesondheidsdirektioun läit. Dëse Plang behandelt Themen ewéi Schwangerschaftsabbruch (IVG), Kontrazeptioun an Noutkontrazeptioun. D'Zesummenaarbecht tëscht de concernéierten Acteure gëtt kontinuierlech ausgebaut, notament am Kontext vun der Präventioun vu weibleche Genitalverstümmelungen.

D'Gesondheidsdirektioun ënnerstëtzt de Planning familial, deen eng zentral Roll an der Begleedung bei Froen zur sexueller a reproduktiver Gesondheet spillt.

Am Kader vun der Sensibiliséierung fir d'Fraegesondheet ënnerstëtzt d'Gesondheidsdirektioun och d'Initiativ „Bus du Cœur des Femmes“ vun der Amicale des Patients de l'INCCI. Dëst Projet riicht sech u Fraen a vulnerabele Situatiounen a bitt gratis kardiovaskulär a gynekologesch Depistagen un.

Den M3S wäert am Joer 2026 am Kader vum uewe genannten nationalen Aktiounsplang vum MEGA eng Woch vun der Fraegesondheet aféieren, fir déi bestoend Initiativen an dësem Beräich z'ergänzen an ze stäerken.

- Wéi wëll d'Regierung sécherstellen, datt Dokteren a Fleegepersonal an de Spideeler aFleegeheemer verpflichtend fir genderspezifesch Aspekter an Diagnos, Behandlung a Fleege sensibiliséiert a weidergebilt ginn?

Den Artikel 2 vum groussherzogleche Règlement vum 7. Oktober 2010 iwwer de Code de déontologie vu verschiddene Gesondheetsberuffer, gesäit vir: *La qualité des prestations des professionnels de santé n'est jamais influencée par des considérations de race, de sexe, d'âge, de nationalité, de religion, de statut social, d'état de santé, de tendance sexuelle ou de conviction socio-politique.* D'Qualitéit vun de Prestatiounen däerf also net duerch esou Facteure beaflosst ginn, wat eng respektvoll a bedierfnisorientéiert Betreung vun de Patientinnen a Patienten implizéiert, fir all Form vun Diskriminatioun ze vermeiden.

D'Gesetz vum 24. Juli 2014 iwwer d'Rechter an d'Flichte vum Patient garantéiert all Patient e gläichberechtegten Zougang zu qualitativ héichwäertege Gesondheetsleeschtungen, déi am Aklang mat de wëssenschaftlechen Erkenntnisser an de gesetzlech virgeschriwwene Qualitéits- a Sécherheetsnormen erbruecht ginn. Dëse Prinzip implizéiert, datt d'medezinesch Versuergung d'individuell Spezifizitéite vun de Patientinnen a Patiente berécksiichtegt, dorënner och déi, déi mam Geschlecht zesummenhängen, an datt d'Organisatioun vun de Fleegeleeschtungen esou gestalt ass, datt d'Kontinuitéit vun der Fleege assuréiert gëtt.

De gesetzleche Kader bitt domat eng zolidd Basis, déi duerch spezifesch Sensibiliséierungsmoosname fir Gesondheetsfachleit ergänzt gëtt, wéi beispillsweis d'Woch vun der Fraegesondheet, an där d'Erausforderungen am Zesummenhang mat der Gesondheet vun de Fraen thematiséiert ginn, mam Zil eng Präventiounskultur ze féerden, déi d'Geschlechterdimensioun spezifesch berécksiichtegt, notamment am Beräich vun der reproduktiver Gesondheet, der mentaler Gesondheet, der kierperlecher Gesondheet, de kardiovaskuläre Krankheeten, de chronesche Krankheeten an de Kriibserkrankungen.

- Gedenkt d'Regierung, d'Fuerschung zum Thema Fraegesondheet a Gendermedizin och zu Lëtzebuerg gezielt a finanziell ze féerden, anstatt sech op auslännesch Erkenntnisser ze verloossen?

Den Observatoire à l'Égalité entre les genres vum Ministère de l'Égalité des genres et de la Diversité (MEGA) publizéiert zënter e puer Joer Zuelen an genderspezifesch Donnéeën iwwer de Gesondheetsberäich zu Lëtzebuerg.

2023 huet den Observatoire à l'Égalité entre les genres en éischte Rapport d'activités verëffentlecht, deem de Schwéierpunkt op d'(On-)Gläichheeten tëscht Fraen a Männer am Gesondheetswiese gesat huet.

Donieft huet de MEGA och zwee national Fuerschungsinstituter mandatéiert, fir spezifesch Donnéeën zu verschiddenen Thematiken am Zesummenhang mat den Ënnerscheeder an der Perceptioun vun der Gesondheet bei Männer a Fraen ze sammelen an ze analyséieren:

- 2021/2022 huet den MEGA d'Etude "COVID-19 and Gender Equality in Luxembourg" an Opdrag ginn, déi vum LISER ausgeschafft gouf. An dëser Etude huet de LISER ob verschiddenen Froe geschafft:
 - o Ënnerscheeder tëscht Fraen a Männer mat Hibléck op Gesondheetsaspekter, déi am direkte Rapport zu COVID-19 stinn,

- Auswierkungen a Moosnamen, déi déi lëtzebuergesch Regierung nom éischte Lockdown am Mäerz 2020 agefouert hat,
 - Auswierkung vum der Pandemie op Fraen a Männer am Hibleck ob Aarbechtslosegkeet a finanziell Ressourcen,
 - D'Unhuele vum Teletravail duerch Fraen a Männer souwéi geschlechtsspezifesch Ënnerscheeder an Hibleck ob d'Zäitopdeelung vum der Hausaarbecht an dem Homeschooling/Heimunterricht
 - Ënnerscheeder an der Aart a Weis, wéi d'Pandemie am Allgemengen an d'Moosname géint d'Verbreedung vum Virus – wéi zum „gestes barrières“ – vu Fraen a Männer gesinn a bewäert goufen.
- 2024 huet de MEGA den LIH mat der Etude “Gender Matters in Health. Describing gender health gaps in Luxembourg” (GHealth) beoptraagt. Zil vum der GHealth-Etude ass et, déi ënnerschiddlech Erfarunge vu Männer a Fraen a verschiddene Gesondheetsberäicher ze ënnersichen.

Zil vum dëser Etude ass et, bestoend Lacunnen am Beräich vum der geschlechtsspezifesch Ongläichheeten am Gesondheetswiesen ze identifizéieren an dozou bäizedroen, se nohalteg ze reduzéieren. Heifir goufen Donnéeën aus Lëtzebuerg analyséiert, déi aus der European Health Interview Survey (EHIS) stamen. D'GHealth-Etude soll als wichteg Informatiouns- a Grondlag fir politesch Entscheedungsträger, Fachleit am Gesondheetssecteur souwéi fir d'Allgemengheet déngen.

Am Beräich vum der Onkologie schafft de LIH un e puer Projeten zu Kriibsformen, déi exklusiv oder méi heefeg bei engem Geschlecht optrieden. Méi rezent gëtt kënschtlech Intelligenz agesat, fir fréi Kriibsmarker ze erkennen, nach ier Tumoren duerch Bildgebungsverfahren detektierbar sinn. Dobäi hunn d'Fuerscher vum LIH Ënnerscheeder an der Entwécklung vum der chronescher lymphozytescher Leukemie tëscht Männer a Frae festgestallt, déi bekannt si fir de Krankheetsverlaf ze beaflossen.

Am Kader vum nationale Plang fir de Kampf géint de Kriibs si schonn eng Rei Fuerschungsaarbechten am Beräich vum der Fraegesondheet an de geschlechterspezifesch Besonneschkeeten an der Medezin duerchgefëhrt ginn. Dës Etüden hunn zu verschiddene wëssenschaftleche Publikatiounen geféiert, déi am Peer-Review-Verfahren evaluéiert goufen¹.

- Firwat ass d'Gendermedizin nach ëmmer net systematesch Bestanddeel vun der Medezinner-Ausbildung zu Lëtzebuerg? Ass virgesinn, dëst an Zukunft verbindlech ze verankeren?

D'Haaptléierzil (Lernergebnis/résultat d'apprentissage) vum Bachelor an der Medezin ass, dass d'Studenten d'Basiswësse kréie fir dono an e Masterprogramm eranzeklammen an eng detailléiert klinesch Ënnersichung kënnen ze maachen, d.h. och Symptomer ze verstoen an anzeuerdnen. Souwuel männlech wei weiblech Anatomie, Histologie, Physiologie a Krankheetsbiller gi geléiert.

¹ Returning to work after breast cancer diagnosis: a cross-sectional study of socioeconomic and clinical factors associated with return to work in Luxembourg - PubMed
Cancer mortality trends in Luxembourg: A 24-year descriptive study (1998-2021) - PubMed
Clinical outcomes by breast cancers diagnostic modes: A comprehensive evaluation of a national breast cancer screening programme - PubMed

Zudeem schafft de Ministère fir Fuerschung an Héichschoul aktuell zesumme mam Gesondheitsministère un engem Avant-projet de loi duerch deen nei Spezialisatiounen an der Medezin op der Uni Lëtzebuerg wäerten offréiert kënnen. Am Kader vun deem Gesetz soll d'Médecine liée au genre och een obligatoresche Bestanddeel gi vun de Programmer, déi zu engem Diplôme d'études spécialisées en médecine op der Uni Lëtzebuerg féieren an dat souwuel bei de besteeënde Programmer wéi bei den neie Spezialisatiounen.

- Wäert d'Regierung sech dofir asetzen, datt genderspezifesch Donnéeën an der Gesondheitsfuerschung a bei klinische Studie systematesch erhuewe ginn, fir eng gerecht an evidenzbaséiert Versuerung vu Fraen ze garantéieren?

D'Regierung ënnerstëtzt d'Berécksiichtigung vun der Sex- a Genderdimensioun an der Gesondheitsfuerschung an an de klinischen Etüden, am Aklang mam europäeschen an nationale Rechtskader.

An hire Fuerschungsprojete féieren d'Wëssenschaftler souwuel Gesamtanalyse wéi och Analysen duerch, déi no biologeschem Geschlecht stratifizéiert sinn. Stratifizéiert Analysen hëllefen ze bestëmmen, ob Resultater op déi ganz Populatioun iwwerdrobar sinn oder nëmmen op ee Geschlecht zoutreffen. Déi meescht historesch Studien hunn Informatiounen iwwer dat biologescht Geschlecht gesammelt, mee an de leschte Jore gëtt et elo e kloert Engagement, systematesch och de Gender zousätzlech zum biologesche Geschlecht ze evaluéieren.

Wann d'Rekrutéierung vu Participanten erfuerderlech ass, bezéien d'Fuerscher systematesch béid Geschlechter, Männer a Fraen, an, mam Zil sou wäit wéi méiglech e Geschlechtergläichgewiicht ze erreechen. Wéinst der Natur an der Hierkonft vun den disponibelen Donnéeën konzentréieren sech aktuell Efforte virun allem op geschlechtsbezunnen Ënnerscheeder an net op Gender-Ënnerscheeder. De Beräich Santé ass e vun de 7 thematesche Schwéierpunkte vum Observatoire an dohier ass den MEGA beméit an deem Beräich, wei och an allen aneren, systematesch geschlechterspezifesch Donnéeën engem breede Publik zur Verfügung ze stellen. Des zuelenorientéiert Approche vum MEGA erméiglecht et bestoend Ongläichheeten ze benennen an déi néideg politesch Decisiounen ze huelen.

Nieft der Fuerschung, ënnerstëtzt den MEGA och bewusst d'Opklärung iwwert Gendermedizin an Sensibiliséierung andeems Projeten an Eventer, wéi de "Bus du Coeur" an de Broschtkriibslaf, mee awer och Konferenze wei "Go Red for Women" oder "Menopause – Die "wahbelhaften" Wechseljahre", promouvéiert ginn.

Lëtzebuerg, den 25. Februar 2026

D'Ministesch fir Gesondheet
a sozial Sécherheet

(s.) Martine Deprez